

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 17/11 06 om fødevarerpolitik i et forbrugerperspektiv.

(Redegørelse nr. R 4).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

INDLEDNING

Regeringens mål på det fødevarerpolitiske område er at fremme danskernes sundhed via ernæringsrigtig kost og ved at sikre forbrugerne kvalitet og sikkerhed på fødevarerområdet. En forudsætning for at indfri disse mål er, at rammebetingelserne er i orden. Regeringen vil derfor fokusere på tilgængelighed, gennemsigtighed, ansvarlighed og forskning som midler til at indfri sit mål.

Tilgængelighed af viden og sunde fødevarer er nødvendig for at styrke forbrugerne, så de har mulighed for at træffe det sunde valg hver dag. Hvis forbrugerne skal inspireres til en sund livsstil, er det på den ene side afgørende, at de er velinformerede i forhold til, hvad der er sundt, og på den anden side har adgang til gode fødevarer og sund mad i hverdagen.

Forbrugerne har krav på *gennemsigtighed*, så de kan vælge deres fødevarer ud fra kulturelle, etiske og økonomiske hensyn. Det er væsentligt, at forbrugerne har adgang til letforståelige informationer om, hvor, hvordan og af hvem varerne er produceret. Forbrugerne skal samtidig kunne forvente og stole på, at fødevaren lever op til den kvalitet, som fremgår af varens mærkning og indpakning.

En høj fødevarer sikkerhed skal fastholdes gennem *ansvarlighed*. Det er regeringens ønske, at forbrugerne kan have tillid til, at de fødevarer, de køber, er i orden. Det skal ske gennem ansvarlighed hos både fødevarermyndigheder, fødevarerproducenter, importører, detailhandlen og forbrugerne selv. Parterne indgår i et samspil, der skal sikre, at forbrugerne trygt kan indtage såvel de fødevarer, der er produceret i Danmark, som dem, der er produceret i udlandet.

Gennem *forskning* på fødevarer- og veterinærområdet fremmes og understøttes ny viden om sundhed, kvalitet og sikkerhed. Derved skabes

grundlag for udvikling af nye produkter. Dette giver forbrugerne de bedste betingelser for også fremover at træffe de rette valg.

Den første fødevarerpolitiske redegørelse efter dannelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender sætter forbrugerne i centrum. Redegørelsen indeholder 36 initiativer, som regeringen vil gennemføre de kommende år.

1. TILGÆNGELIGHED – EN NØGLE TIL BEDRE SUNDHED FOR ALLE

Sund livsstil er en investering, som bør være oplagt for den enkelte. En sund livsstil fremmer både her og nu og på sigt et liv med overskud og godt helbred, større valgfrihed og færre begrænsninger. Sund livsstil medfører velfærd for den enkelte, men også for samfundet som helhed.

Regeringen vil målrettet arbejde for at fremme tilgængeligheden af viden om sund livsstil og på at fremme udbuddet af sunde fødevarer, så det sunde valg også bliver det lette valg i hverdagen. Det skal bl.a. ske ved at understøtte indsatsen i institutioner, skoler, lokalsamfund og virksomheder. Et tæt samarbejde mellem myndigheder, organisationer og private virksomheder er en forudsætning for at indfri målsætningerne. Partnerskaber mellem myndigheder, organisationer og private virksomheder har igennem de senere år været et effektivt redskab i indsatsen. Regeringen vil også i de kommende år prioritere partnerskaber i indsatsen for at fremme sunde kostvaner og sund livsstil.

Samfundet har en stor opgave foran sig for at finde løsninger på borgernes stigende overvægt. Motions- og Ernæringsrådet fremlægger i 2007 et forslag til en strategi til forebyggelse af overvægt blandt børn og unge. Monitoreringen af udviklingen på områderne kost, motion og overvægt vil i de kommende år blive styrket. En styrket monitorering vil løbende gøre det muligt at vurdere de nationale, regionale og kommunale indsatser.

1.1 Sunde børn – en god start på livet

Det er i vid udstrækning i barndommen og de tidlige ungdomsår, at voksenlivets sundhedsvaner fastlægges. Hvis børn i en tidlig alder får indarbejdet gode og fornuftige vaner, vil disse ofte holde ind i voksenlivet. Målsætningen er, at børn spiser sundt og har et naturligt forhold til bevægelse. Det skal være naturligt for dem at

bevæge sig i det daglige gennem leg og idræt, og det skal være naturligt for dem at gå eller cykle til skole og fritidsinteresser. Daginstitutioner, skoler og den kommunale sundhedstjeneste har et medansvar for at realisere dette mål, men det primære ansvar ligger hos forældrene.

Det er afgørende, at viden og formidlingsredskaber er til rådighed for forældre, sundhedsplejersker, pædagoger og lærere. Der lægges specielt vægt på redskaber, der er velegnede til forældre i udsatte grupper.

– *Fortsat fokus på forældres vidensniveau om betydning af deres børns kost og motion*

Den nuværende indsats for at sikre, at forældre har et tilfredsstillende vidensniveau om betydningen af sund mad og motion for deres børn skal fortsættes og udvikles.

Mange kommuner og kommunale institutioner tager allerede i dag et medansvar for børnenes kostvaner og deltagelse i fysisk aktivitet. Regeringen vil med en række tiltag understøtte kommunernes arbejde med at fremme en sund livsstil via kost og motion for børn og unge.

– *Kommunal kost- og motionspolitik for børn og unge*

Der vil blive udarbejdet et samlet vejledningsmateriale til kommunerne for at understøtte dagtilbud, skoler og fritidsordningers arbejde med at fremme kost og motion. Materialet skal gøre det lettere for den enkelte kommune at arbejde med formulering af en kost- og motionspolitik for børn og unge.

– *Forældrebetalte madordninger i dagtilbud og skoler*

Regeringen ønsker, at børn så vidt muligt i dagtilbud og skoler i løbet af få år kan købe et sundt måltid mad midt på dagen, som et alternativ til madpakken. Madordningerne skal fuldt ud finansieres af forældrene. Der vil årligt ske en kortlægning af antallet af dagtilbud og skoler, der har kostpolitikker og/eller madordninger.

– *Anvendelse af midlertidig kommunal låneramme til investeringer i skolekantinekøkkener*

For at understøtte indsatsen med at etablere madordninger på skoler, har regeringen understreget, at den midlertidige kommunale låneramme, der vedrører anlægsudgifter på skoleområdet, også kan anvendes til finansiering af renovering og etablering af kantinekøkkener i skoler.

– *Kampagne for skolefrugt*

Regeringen vil i forbindelse med skolestart i efteråret 2007 iværksætte en landsdækkende

kampagne for skolefrugt. Kampagnen skal henlede opmærksomheden på, at det er sundt at spise frugt.

– *Rådgivning til kommuner og kommunale institutioner*

Rådgivning om kost og motion til kommuner og kommunale institutioner vil blive styrket. Det vil ske inden for rammerne af Fødevarerstyrelsens »Alt Om Kost-rejsehold« og Sundhedsstyrelsens projekt »Kommuner i bevægelse«.

Regeringen støtter fuldt ud det ultimatum, som EU-kommissionen har stillet til industrien om, at al markedsføring af såkaldt »junk food« (usunde fødevarer) rettet mod børn bør bringes til ophør. Regeringen støtter ligeledes EU-kommissionens udmelding om, at der skal udarbejdes regler på området, hvis dette ikke sker på frivilligt initiativ fra fødevarerbranchen.

Mulighederne for frivillig selvregulering skal afdækkes, dels i tillid til fødevarerindustriens ønske om at påtage sig et medansvar, dels ud fra en betragtning om, at reklamemediernes grænseoverskridende karakter gør det til et vanskeligt område at regulere gennem national lovgivning. Ved markedsføring målrettet børn tænkes især på reklamer før og efter børneudsendelser i TV, reklame i børnemagasiner og -blade samt internetsider målrettet børn.

– *Stop for målrettet markedsføring til børn af usunde fødevarer*

Markedsføring af usunde fødevarer målrettet børn skal stoppes. Målsætningen er, at det danske fødevarerhverv ad frivillighedens vej – og senest ved udgangen af 2007 – opfylder dette ønske. Vurderingen af, hvad der må betragtes som usunde fødevarer, vil kunne tage afsæt i de kriterier, der er opstillet for den ny ernæringsmærkning.

1.2 Sundere familier

Tilgængelighed handler både om tilgængeligheden af sunde valgmuligheder, men også om tilgængelighed af den fornødne viden til at træffe sunde valg i hverdagen. Der vil fortsat være behov for en generel oplysningsindsats om de officielle kostråd og formidling af målrettet oplysning til grupper i befolkningen med særlige behov.

– *Oplysningsindsats om de 8 kostråd*

Der vil i de kommende år blive lagt vægt på at udbrede kendskabet til kostkompasset og de 8 kostråd. I 2007 igangsættes et partnerskab, der skal få danskerne til at spise mere

fuldkorn. Partnerskabet er et samarbejde mellem staten, fødevarerindustrien og sundhedsfremmende foreninger. Herudover vil der i de kommende år være fokus på at udbrede kendskabet til det kostråd, der handler om at begrænse indtaget af sukker.

– *TV-koncept med fokus på viden og færdigheder*

Som led i arbejdet med at fremme børns, unges og deres forældres sunde kostvaner bidrager det offentlige til udviklingen af et tv-koncept, der sætter fokus på børns viden og kunnen i forhold til at tilberede sund mad og kendskab til god køkkenhygiejne. Programmerne udfordrer børnene på deres dygtighed og evne til at lære af hinanden. Konceptet vil også kunne indgå i skolernes undervisning.

Indsatsen for at fremme sunde kostvaner og sund livsstil går også via arbejdspladser. Virksomhederne er opmærksomme på værdien af sunde og raske medarbejdere og gør allerede i dag en indsats for at sikre tilgængeligheden af sund mad og muligheder for motion i tilknytning til arbejdspladsen.

– *Alle statslige arbejdspladser skal have en kostpolitik*

Alle statslige arbejdspladser skal inden udgangen af 2008 formulere en kostpolitik. Der vil blive udarbejdet relevante vejledninger, herunder retningslinjer for kantinemad og mødeservering. Der vil også blive gjort en indsats for at udbrede retningslinjerne blandt kommunale og private arbejdsgivere.

Udviklingen i e-handel og abonnementsordninger har fremmet tilgængeligheden af kvalitetsfødevarer. Der er sket en stigning i udbuddet af fødevarer på nettet, bl.a. lokale specialiteter og økologiske produkter. Via abonnementsordninger med »kasser« leveret til døren er det i dag muligt for forbrugere, arbejdspladser, skoler og daginstitutioner at abonnere på friske grøntsager, brød, fisk m.m. Forbrugere får herigennem mulighed for at vælge en anden indkøbsform, der kan være med til at lette dagligdagens pres. Herudover får alle uanset bosted adgang til et større udbud af produkter.

1.3. Sundhed og trivsel for de ældre

I alderdommen ændres behovene og mulighederne for kost og motion. Det er vigtigt at sikre de ældre gode rammer for at vælge rigtigt i hverdagen. Langt hovedparten af de ældre klarer sig i eget hjem og varetager på egen hånd indkøb og madlavning. Raske velfungerende

ældre kan nyde godt af de samme kostråd, som gælder for alle andre raske voksne borgere.

For nogle ældre kan det imidlertid være nødvendigt med en kostomlægning for at sikre, at de dagligt får den rigtige næring. Det kan fx være i forbindelse med akut eller kronisk sygdom, eller fordi de ældre generelt er småtspisende. Ældre er mere sårbare over for fejlernæring, og mangel på tilstrækkelig næring kan derfor forværre tilstanden og gøre det vanskeligere at få den ældre på rette kurs igen. Det er afgørende at ældre menneskers mad er ernæringsrigtig, energitæt samt ikke mindst appetitlig og velsmagende.

– *Måltrettet og forebyggende information om sundhed til de ældre*

Der udarbejdes en måltrettet informationsindsats om ældres sundhed bl.a. via hjemmesiden Alt om Kost. De velfungerende ældre skal have information om, hvad der generelt er ernæringsrigtig kost og hvilken kost, der er mest hensigtsmæssig i perioder med sygdom eller svækkelse.

– *»Best Practice« og retningslinjer for sund kost til ældre*

Der skal ske en styrket vidensopsamling om »best practice« inden for kost til ældre (sygehuse, leve-bo-miljøer, madudbringning til ældre og plejehjem). Med afsæt heri vil der blive udarbejdet vejledende retningslinjer for sund kost til ældre, der både tilgodeser de ældres behov og ønsker og samtidig giver de ældre mulighed for at få sund og varieret mad hver dag.

2. GENNEMSIGTIGHED – FORBRUGERENS VEJ TIL AT TRÆFFE KVALIFICEREDE VALG

Forbrugere skal sikres reelle valgmuligheder, når de skal vælge deres fødevarer. De skal have friheden til at vælge, om de vil have frugt og grønt dyrket under hensyn til miljøet og en bæredygtig udvikling samt om de vil have færdigvarer eller fødevarer med særlige ernærings- eller sundhedsmæssige egenskaber.

Den oplyste forbruger er den bevidste forbruger, der kan træffe valg ud fra sin egen og sin families definition af kvalitet. Denne frihed til at vælge forudsætter et gennemsigtigt marked, hvor fødevarerne er mærket med korrekte og fyldestgørende informationer, og hvor forbrugere ikke vildledes. Gennemsigtighed handler herudover om at producere og detailhandel

på markedsvilkår ansføres til at mærke eller positivt anprise, at den enkelte fødevarer er i overensstemmelse med bestemte etiske eller kulturelle forhold. Forbrugerne skal have de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere, om produktet har netop de egenskaber eller den sammensætning, forbrugeren efterspørger.

Opfattelsen af, hvad der er kvalitet i en fødevarer, afhænger af den enkelte forbrugers kvalitetsparametre og varierer gennem livet. Kvalitet handler bl.a. om smag og nydelse. Men kvalitet forbindes også med forbrugers holdninger til, om produktet og de underliggende produktionsprocesser lever op til den enkeltes værdiopfattelser vedrørende fx etik, økologi, dyrevelfærd og fair trade. Samtidig indeholder kvalitetsbegrebet en række målbare egenskaber som bl.a. renhed, friskhed og næringsværdi.

Økologi er i dag et veletableret koncept, hvor forbrugere har en god basisviden om økologiske fødevarers særlige egenskaber bl.a. i forhold til miljø og dyrevelfærd. Forbrugere har hermed mulighed for at vælge eller fravælge økologiske fødevarer på et oplyst grundlag.

Et stigende udvalg af varer fra forskellige lande har på den ene side betydet, at den danske forbruger har mange valgmuligheder. På den anden side har det ført til, at forholdet mellem sælger og køber er blevet mere anonymt og mindre gennemsigtigt. Tidligere stod den nærliggende landmand eller den lokale slagter og grønthandler som garant for kvaliteten af fødevarer. I dag er det kun få forbrugere, der kender producenten eller sælgeren af de varer, der lægges i indkøbskurven.

Samtidig med denne udvikling ses en tendens til, at flere supermarkeder opretholder eller genskaber den personlige kontakt mellem sælger og køber ved at have en slagter-, oste- og/eller fiskehandel i butikken. Det er også en kendsgerning, at forbrugere i stigende omfang efterspørger specialprodukter, herunder fødevarer med en særlig historie.

2.1. Nye krav til mærkningsoplysning

For mange forbrugere foregår indkøbene så hurtigt, at der ikke altid er tid til at læse varedeklarationerne og sætte sig ind i de ofte uoverskuelige oplysninger – og mange tænker måske heller ikke over det. Andre forbrugere søger mest mulig information i indkøbssituationen.

Regeringen arbejder både nationalt og på EU plan for, at det skal være nemmere for forbrugere at gennemskue fødevarers ernærings-

mæssige sammensætning og nemmere at skelne mellem sunde og usunde fødevarer. De fælles EU-regler om mærkning af fødevarer er under revision og regeringen arbejder målrettet for at få gennemført danske mærkesager.

Regeringen lancerer i januar 2007 et nationalt ernæringsmærke. Ernæringsmærket er et frivilligt mærke, som fødevarereproducenterne, detailhandlen og alle der deltager i produktion og markedsføring af fødevarer, kan benytte. Mærket udtrykker en vurdering af fødevarernes samlede ernæringsmæssige egenskaber, og forbrugere vil ved hjælp af mærkets inddeling i kategorierne »Mest«, »Mindre« og »Mindst« kunne se, hvilke fødevarer, der udgør et sundt valg i hverdagen, og hvilke der bør indtages i mere begrænsede mængder.

Flere EU-lande er begyndt at vise interesse for at etablere ernæringsmærkningsordninger. En koordineret EU-indsats på området vil sikre en bedre gennemslagskraft hos de europæiske forbrugere. Danmark vil kunne drage nytte af sine erfaringer med et nationalt ernæringsmærke og vil bidrage aktivt til udviklingen af et fælles EU-ernæringsmærke.

– Etablering af ernæringsmærke

Etableringen af et ernæringsmærke er et supplement til den generelle ernæringsoplysning, og vil blive et værdifuldt redskab i bestræbelserne på at øge forbrugernes viden om fødevarer.

Næringsdeklaration er også afgørende som oplysningskilde for forbrugere i det daglige indkøb, og mange fødevarer er i dag mærket med en næringsdeklaration. Ved hjælp af næringsdeklarationen kan forbrugere sammenligne energi- og næringsindhold i forskellige fødevarer. Mærkning med næringsdeklaration bør være obligatorisk og gælde for alle fødevarer, så forbrugere får de fornødne oplysninger om fødevarers sammensætning.

– Obligatorisk næringsdeklaration

Regeringen arbejder for at gøre mærkning af fødevarer med næringsdeklarationer obligatorisk i EU.

Regeringen har i EU-regi taget initiativ til nye mærkningsregler på en række områder, der skal hjælpe forbrugere til at få oplysninger om bl.a. fødevarers ingredienser, om overfladebehandling med fx pesticider, korrekt håndtering i hjemmet samt om fersk kød tidligere har været frosset.

Særligt på kødområdet har der vist sig at være behov for at skærpe mærkningsreglerne.

Regeringen har opfordret EU-Kommissionen til at indføre skrappe regler, så det sikres, at forbrugerne kan træffe et oplyst valg om det kød, de lægger i indkøbskurven. Forbrugeren skal bl.a. kunne se, hvornår det kød, de køber, er blevet produceret. Det skal således være let for forbrugerne at gennemskue, hvor gammelt kødet reelt er.

– *Skrappe regler for mærkning af kød*

Regeringen arbejder for, at der nationalt og i EU indføres skrappe regler for mærkning af kød, så forbrugerne kan gennemskue og føle sig trygge ved deres valg.

Regeringen støtter arbejdet med at fremme obligatorisk anvendelse af det fælles økologimærke i EU, for at lette samhandlen med økologiske produkter. Herved bliver økologiske fødevarer let genkendelige i hele EU.

God forbrugerinformation og gennemsigtighed vil betyde, at forbrugerne kan få adgang til oplysninger vedrørende fx produktets baggrund, produktionsforhold og handelsvilkår. For forbrugerne kan sådanne oplysninger have betydning som købsparameter på linje med oplysning om pris. Sporbarhed skal bruges til at sikre fyldestgørende forbrugerinformation og til at undgå vildledning – især når produktionskæden er lang og kompliceret. Regeringen støtter mest muligt gennemsigtighed på fødevaremarkedet og arbejder i EU-regi for, at ny teknologi som fx RFID (Radio Frequency Identification) kan supplere informationen på den enkelte vare og dermed sikre gennemsigtighed, herunder etisk sporbarhed.

2.2 Undgå vildledning af forbrugere

Der er en lang række andre elementer, der spiller ind, når forbrugerne skal oplyses bedst muligt i forbindelse med køb af fødevarer. Virksomhederne vil gerne sælge deres produkter på en farverig og interessant måde, fx ved at anvende farvestrålende billeder, fængende slogans og ernæringsanprisninger, men forbrugerne skal kunne stole på, hvad mærkningen og markedsføringen af fødevarerne lover. Det er derfor forbudt at lave vildledende markedsføring og vildledende mærkning af fødevarer. Som led i den almindelige fødevarerkontrol foretages løbende kontrol med at forbrugerne ikke vildledes. Herudover gennemføres kontrolkampagner mod vildledende mærkning og markedsføring. Regeringen vil styrke disse kampagner og årligt kontrollere særligt udvalgte fokusområder.

– *Styrkelse af indsatsen mod vildledende mærkning og markedsføring*

Regeringen vil styrke indsatsen mod vildledning af forbrugerne og derved styrke forbrugersikkerheden og -trygheden.

2.3 Fødevarer tilsat »sundhed« – funktionelle fødevarer og anprisninger

Der er ikke ingen officiel definition af begrebet funktionelle fødevarer. I princippet er alle fødevarer funktionelle, idet de fx slukker tørst og sult, tilfører vitaminer osv. I begrebet funktionelle fødevarer ligger, at fødevarer kan have betydning for vækst, udvikling, kroppens normale funktioner eller for at nedsætte risikoen for bestemte sygdomme.

Fødevarer beriget med sundhedsfremmende egenskaber og tilsat vitaminer kan være en hjælp til personer med særlige helbredsmæssige og ernæringsmæssige behov. Tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer og udvikling af nye fødevarer og fødevarer ingredienser med specifikke sundhedsfremmende egenskaber er et område med store udviklingsmuligheder. Berigelse kræver særlig opmærksomhed på grund af snitfladen til lægemiddel- og kosttilskudsområdet. Det skyldes bl.a. risikoen for overdosering af vitaminer eller kolesterolsænkende stoffer.

Funktionelle fødevarer handler imidlertid ikke kun om berigelse, men i lige så høj grad om at fjerne eller erstatte fx fedt, sukker eller salt i fødevarer.

Forbrugerne skal have tillid til anprisningerne og kunne vælge fødevarer på et oplyst grundlag. For at beskytte forbrugerne skal der skabes klare rammer for berigelse af fødevarer, for udvikling af fødevarer ingredienser og nye produkter samt for markedsføringen af produkterne.

Der er vedtaget EU-regler om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer, der over de næste år harmoniserer området for brugen af anprisninger på fødevarer. Ernærings- og sundhedsanprisninger kan bruges til at fremme afsætningen af bestemte fødevarer og kan bidrage til en sundere kost, når informationen er relevant og forståelig for forbrugerne, samt når de anpriste fødevarer lever op til de officielle kostråd. Sundhedsanprisninger skal godkendes på baggrund af videnskabelig dokumentation og må kun bruges, hvis de anpriste fødevarer lever op til fastsatte mindstekrav om fødevarens samlede ernæringsmæssige profil.

- *Anprisninger af fødevarer skal være baseret på et veldokumenteret grundlag, og kun fødevarer med helt særlige ernæringsmæssige profiler må anpriseres*

I forbindelse med gennemførelsen af de fælles regler om ernærings- og sundhedsanprisninger på fødevarer skal der stilles høje krav ved fastsættelsen af de ernæringsmæssige profiler som betingelse for anprisning af fødevarer. Samtidig skal der stilles krav om, at disse er baseret på solid videnskabelig dokumentation.

- *Der skal sikres en reel harmonisering af betingelserne for brug af sundhedsanprisninger*
Der skal på EU-niveau hurtigst muligt opnås enighed om de sundhedsanprisninger, der vil kunne komme på positivlisten over anprisninger vedrørende kroppens almindelige funktion og udvikling. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at der stilles høje krav til dokumentation og forståelighed af disse anprisninger.
- *Tilsætning af vitaminer, mineraler og andre stoffer skal være sundhedsmæssigt forsvarlig*
Gennemførelsen af EU-reglerne om berigelse af fødevarer skal sikre, at tilsætning af vitaminer, mineraler og andre stoffer sker på et sundhedsmæssigt forsvarligt grundlag, så ingen befolkningsgrupper risikerer at indtage for store mængder af de pågældende stoffer.

3. ANSVARLIGHED – GRUNDLAGET FOR FÆLLES SIKKERHED

Forbrugerne har krav på sikre fødevarer. Det gælder både fødevarer, der er produceret i Danmark og i udlandet. Det er virksomhedernes ansvar at producere sikre fødevarer og overholde lovgivningen. Globaliseringen øger behovet for internationale regler med minimumskrav til fødevarerens sikkerhed og kontrol.

3.1 Hvordan sikrer myndighederne tryghed hos forbrugerne?

Forbrugerne skal være trygge og have tillid til, at fødevarevirksomhederne lever op til deres ansvar. Derfor er det vigtigt, at fødevarekontrollen løbende justeres og forbedres, så der kan sættes ind, når der konstateres problemer.

Fødevaremyndighederne har flere roller i forhold til fødevarerens sikkerhed. De skal fastsætte regler og håndhæve dem over for virksomhederne. Og de skal oplyse forbrugerne om risici

ved valg af fødevarer, om korrekt håndtering af varerne og om forbrugernes eget ansvar i den sammenhæng.

Fødevarekontrollens arbejde foregår som en risikobaseret kontrol. Fødevarekontrollen kommer regelmæssigt på virksomhederne, og fokuserer på de elementer, hvor risikoen for fx forurenede fødevarer er størst. Ved at have en risikobaseret kontrol, bruges der færre ressourcer på rutinekontrol i virksomheder, der selv kan og vil overholde reglerne, og samtidig sættes der fokus på problemområder og problemvirksomheder.

Sammenlignet med andre lande er Danmark langt fremme med at opbygge et moderniseret fødevarekontrollsystem. Åbenhed omkring kontrolresultater som smiley-ordningen er med til at skabe tryghed for forbrugerne i fx deres valg af restaurant, bager eller andet foretrukne indkøbssted.

Danmark har både et veterinært beredskab og et fødevareberedskab, som er med til at skabe tryghed ved de fødevarer, der sælges i Danmark. Det veterinære beredskab yder en omfattende og effektiv indsats til forebyggelse af mund- og klovsyge, svinepest og andre husdyrsygdomme. Det seneste år har bekæmpelsen været koncentreret omkring BSE og fugleinfluenza. Fødevareberedskabsenheden, som blev oprettet i 2005, koordinerer den nationale indsats ved fødevarekriser og ved udbrud af fødevarebårne sygdomme.

Danmark har i mange år arbejdet aktivt for at reducere forekomsten af Salmonella og Campylobacter i dansk producerede fødevarer, og med salmonellahandlingsplanerne og indsatsen mod Campylobacter er vi nået langt. Der er dog fortsat mange der bliver syge af både Salmonella og Campylobacter, og det er i den forbindelse klart, at skal vi nå videre, må der tages mere omfattende initiativer i anvendelse, både i relation til import og til dansk producerede fødevarer.

- *Handlingsplan mod Salmonella og Campylobacter*
Regeringen og Dansk Folkeparti har besluttet at iværksætte en handlingsplan for at nedbringe indholdet af Salmonella og Campylobacter i dansk kød. Målet er at Danmark skal opnå særstatus i EU vedr. Salmonella i æg og kyllinger. Det betyder i praksis Salmonellafrie produkter på dette område. Danmark vil desuden arbejde aktivt for at udnytte muligheden for at tilbagekalde importeret kød, der fx er inficeret med bestemte typer af bakterier, fra markedet. Herudover skal der udarbejdes

nye og mere ambitiøse handlingsplaner for salmonellabekæmpelse for svin og kvæg. Endelig vil regeringen udarbejde en egentlig handlingsplan for reduktion af *Campylobacter*.

Regeringen indgik i foråret 2006 en aftale om fødevarekontrollen med Dansk Folkeparti. Aftalen omfatter bl.a. en plan for nultolerance. »Nultoleranceplanen« iværksætter en lang række forbedringer og opstramninger på fødevarerområdet, og er et klart signal til virksomhederne om, at hvis man vil drive fødevarevirksomhed, så skal reglerne overholdes. Der er desuden oprettet et særligt »rejsehold«, der skal foretage en dyberegående kontrol af virksomhedernes regnskaber og dokumenter.

– *Ved brud på reglerne går kontrollen hårdere til værks*

Regeringen har iværksat en lang række initiativer, der gør det muligt at slå hårdere ned på fødevarevirksomheder, der ikke overholder reglerne.

3.2 Fødevarevirksomhedernes ansvar

Det er et helt overordnet princip, at det er fødevarevirksomhedernes og producenterens ansvar at sikre, at fødevarerne lever op til reglerne. Derfor skal alle fødevarevirksomheder have en risikobaseret egenkontrol med fokus på, hvor der kan opstå eventuelle sundhedsfarer i form af kemiske, mikrobiologiske eller fysiske forurenninger. Virksomhederne skal med egenkontrollen løbende og på en ansvarlig måde sikre sig, at der er styr på produktionen af fødevarer og på den måde garantere fødevarsikkerheden og overholdelse af fødevarelovgivningen.

Fødevaremyndighederne har i løbet af 2006 foretaget en evaluering af egenkontrollen i detailledet i samarbejde med branche- og forbrugerorganisationer. På baggrund af evalueringsarbejdet er der opstillet en bruttoliste over initiativer, der kan bidrage til at lette virksomhedernes arbejde med egenkontrollen, styrke effekten af egenkontrollen i detailvirksomhederne og styrke den offentlige kontrol med detailvirksomhedernes egenkontrol.

Primærproducenterne er første led i den kæde, der skal sikre forbrugerne sunde og sikre fødevarer. Derfor er det blevet understreget i nye hygiejneregler fra EU fra 2006, at kravet om egenkontrol nu også gælder for dem. Primærproducenter skal beskrive og gennemføre en egenkontrol baseret på god hygiejnepraksis.

Der arbejdes på at få forhold om dyrevelfærd indlagt i primærproducenternes egenkontrol. Målet er, at landmændene skal kende og være i stand til at håndtere risici i primærproduktionen. Dyrevelfærd er et højt prioriteret område for regeringen, der i 2005 fremlagde en handlingsplan for bedre dyrevelfærd.

– *Egenkontrol i primærproduktionen*

Regeringen lægger stor vægt på, at egenkontrollen dækker hele fødevarekæden, og vil gennem fortsat dialog og forhandlinger med erhvervet gøre en indsats for, at egenkontrollen bliver gennemført hos primærproducenten.

– *En egenkontrol, der dækker det hele*

Det er vigtigt, at fødevarevirksomhedernes egenkontrol kommer omkring alle sundhedsfarer – både de mikrobiologiske, kemiske og fysiske, men også dækker overholdelse af lovgivningen i øvrigt. Regeringen vil derfor sætte en særlig oplysningsindsats i gang over for virksomhederne om vigtigheden heraf.

– *Fokus på dyrevelfærd*

Regeringen vil øge indsatsen for at fremme dyrevelfærden – dels via det nye dyrevelfærdsrejsehold og dels via et nyt system med egenkontrol i primærproduktionen.

3.3 Forbrugerens ansvar og rolle

Det er vigtigt som forbruger at vide, at den enkelte primærproducent, fabrik, butik, restaurant, forhandler eller importør har ansvaret for, at de fødevarer, de sælger, er i orden.

Forbrugerne har dog også selv et ansvar for, at deres mad er sikker at spise. Uanset hvor godt en fødevare er kontrolleret, kan vi blive syge af maden, hvis den håndteres forkert i hjemmet.

I Danmark arbejder myndigheder og erhverv sammen for at forebygge og bekæmpe fødevarebårne sygdomme. Selvom vi er nået meget langt, er det en realitet, at der kan være *Salmonella* og *Campylobacter* bakterier i fx råt kød. Det er derfor vigtigt, at forbrugerne håndterer, opbevarer og tilbereder fødevarer med omtanke i hjemmet.

3.4 Globaliseringsaspektet – hvordan sikrer vi os

Globaliseringen har stor betydning for vores madvaner. Fødevarer fra hele verden er tilgængelige og inspirerer os, både når vi laver mad til familien derhjemme, og når vi spiser ude. Den øgede globalisering giver i princippet mere konkurrence, hvilket igen giver forbrugerne flere

valgmuligheder, lavere priser, bedre service og adgang til nye varer.

Danmark importerer i dag samlet set landbrugsvarer til en værdi af ca. 44 mia. kr. Værdien af fødevarerimporten er dermed fordoblet siden slutningen af 1980'erne. Det er især fisk (8,7 mia. kr.), frugt og grønt (6,8 mia. kr.) samt kød og kødvarer (6,2 mia. kr.), som købes i udlandet. Alene importen af kød er mængdemæssigt steget fra knap 50.000 ton i 1988 til godt 250.000 ton i 2005.

De mange udenlandske fødevarer indebærer stigende udfordringer for myndigheder og virksomheder, idet fødevarerne kan bringe nye smittekilder og ukendte problemstillinger med sig.

– *Styr på importerede fødevarer*

Regeringen sætter fokus på importerede fødevarer. Regeringen har i den forbindelse iværksat en øget kontrol af importerede fødevarer, for på den måde bedre at kunne sætte ind, hvor problemerne erfaringsmæssigt viser sig at være størst. Det gøres bl.a. gennem årlige kampanjer med dyberegående kontrol af importørernes egenkontrol.

Globaliseringen understreger betydningen af at holde fast i og udbygge fælles regler og standarder inden for EU. Det gælder også inden for andre internationale institutioner som WTO, OIE, WHO/FAO-organisationen, Codex Alimentarius samt det nordiske samarbejde. Danmark er et foregangsland inden for fødevarsikkerhed og dyresundhed. Regeringen prioriterer derfor højt, at Danmark spiller en aktiv rolle og har mest mulig indflydelse i det internationale arbejde både i EU-regi og i andre internationale organisationer.

– *Sikre fødevarer i en globaliseret verden*

Kontrollen med fødevarer og de internationale regler og standarder for fødevarer kan udbygges og forbedres på tværs af landegrænser. Regeringen vil derfor fortsat prioritere Danmarks aktive deltagelse i internationale fora som EU og Codex Alimentarius. En international indsats og samarbejde på tværs af landegrænser er vejen frem, hvis forbrugerne skal have tillid til fødevarers sikkerhed og sundhed i en stadig mere globaliseret verden.

4. FORSKNING OG INNOVATION – TIL GAVN FOR FREMTIDENS SUNDHED, KVALITET OG SIKKERHED

Danmark skal opretholde sin position inden for produktion af fødevarer af høj kvalitet og sikkerhed. Der skal være fokus på de forskningsfaglige fyrtårne således, at forskningen fortsat kan frembringe den nødvendige viden til at opnå bedre, sundere og mere ernæringsrigtige fødevarer.

I takt med velstandsudviklingen flyttes fokus fra kvantitet af fødevarer til kvaliteten af fødevarer. Som en del af denne udvikling forventes det, at forbrugerne i stigende grad efterspørger velsmagende og sunde fødevarerprodukter, som forudsættes fri for sygdomsfremkaldende mikroorganismer og uønskede kemiske stoffer, og som er fremstillet på en etisk og forbrugeracceptabel måde.

Det er afgørende, at Danmark fortsat afsætter betydelige forskningsmidler til fødevarerforskningen bl.a. med henblik på at skabe et grundlag for udvikling af nye produkter og på at identificere ny viden om sammenhængen mellem kost og sundhed. Der skal udvikles effektive metoder til forebyggelse, diagnostik og kontrol, som kan danne grundlaget for bedre fødevarer og fødevarsikkerhed. Herudover skal forskning give mere viden om bekæmpelse af husdyrsygdomme.

I forbindelse med den igangværende universitetsreform fusionerer Danmarks Fødevarerforskning med Danmarks Tekniske Universitet. Danmarks Tekniske Universitet udgør med sin brede teknologiske og biologiske basis det nødvendige bindeled, der kan behandle problemstillinger, der peger både tilbage i primærproduktionen, indad i forhold til levnedsmidlernes produktion og ernæringsmæssige betydning, og fremad i forhold til befolkningens sundhed og livsstil. Danmarks Fødevarerforskning spiller en afgørende rolle i at sikre denne brobygning, og det er derfor, at regeringen har valgt at placere Danmarks Fødevarerforskning på Danmarks Tekniske Universitet.

Samlet set betyder universitetsreformen på fødevarerområdet, at forskningen samles på 3 universiteter, hvor den i dag er spredt på 7 forskellige steder. Det indebærer en række fordele – herunder bedre muligheder for at deltage i større forskningsprojekter, en styrket kompetence og konkurrencedygtighed internationalt samt

bedre muligheder for at koordinere fødevarer-forskningen.

For yderligere at styrke det tværinstitutionelle samarbejde på jordbrugs-, fødevarer- og ernæringsområdet oprettes Det Nationale Fødevarerforum, som skal bestå af repræsentanter fra universiteternes ledelse. Denne centralt placerede kontaktgruppe skal blandt andet koordinere forskningsaktiviteter, drøfte uddannelsesbehov og sikre forbrugernes, myndighedernes og fødevarerproducenternes synspunkter.

4.1. Fremme udviklingen af kvalitetsfødevarer

Forbrugernes valgmuligheder afhænger, som tidligere omtalt, af tilgængeligheden og udbuddet af fødevarer af forskellig kvalitet. Mange forbrugere har en travl hverdag, og har ikke altid tid til at tilberede maden fra bunden. For mange falder valget derfor ofte på en hel eller delvis færdigfremstillet fødevarer. Der tegner sig et billede af »slow food« i weekender og »fast food« i dagligdagen.

»Convenience food« er en bred fællesbetegnelse for halvfabrikata, delvis færdigfremstillede fødevarer, som fx færdige sovse, udskåret og marineret kød, frosne grøntsager og færdigsnitte grønt samt færdigretter, som blot skal opvarmes. Det er vigtigt, at der i denne fødevarerkategori findes sunde, sikre og nærende valgmuligheder. Regeringen vil i samarbejde med forbrugerne og fødevarerbranchen arbejde for mere forskning og udvikling for at fremme gode og sunde måltider – herunder anvendelsen af nordiske råvarer.

– *Fremme udviklingen af sunde convenienceprodukter, herunder sund »hurtig-mad«*

Innovationsprojekter, der sigter på at udvikle sunde convenienceprodukter, herunder produkter egnet som mellemmåltider, skal fremmes. Udvikling af sunde convenienceprodukter vil i de kommende år blive prioriteret under innovationsloven ud fra ansøgningens kvalitet, effekt og relevans herunder nyhedsværdi

Regeringen deltager aktivt i arbejdet under Nordisk Ministerråd med at fastholde og videreudvikle de gode, sunde nordiske råvarer og er optaget af, at der også i Danmark fortsat er fokus på kvalitetsfødevarer.

– *Fokus på kvalitetsfødevarer*

Inden for rammerne af det kommende landdistriktsprogram vil regeringen understøtte videreudviklingen af kvalitetsfødevarer, her-

under også økologiske kvalitetsfødevarer, og fødevarer med egnspecifikke kendetegn.

– *Innovationen i fødevarerindustrien skal fremmes*
Regeringen vil fremme innovationsprojekter, der sigter på at udvikle og øge udbuddet af kvalitetsprodukter. Udvikling af kvalitetsprodukter og nyudvikling af råvarer vil derfor i de kommende år blive prioriteret under innovationsloven ud fra ansøgningens kvalitet, effekt og relevans, herunder nyhedsværdi, til gavn både for den danske forbruger og for eksporten.

4.2. Bioteknologisk forskning

Bioteknologien giver nye muligheder for udvikling af bedre råvarer, mere forudsigelige, præcise processer og nye kontrolmetoder. Den moderne bioteknologi bidrager til at udvikle danske fødevarer med bedre ernærings- og kvalitetsegenskaber og højere fødevareresikkerhed. Med den stigende mængde af prisbillige produkter fra andre lande er den danske standard på fødevarerområdet afgørende for de danske produkters konkurrencedygtighed på markedet.

– *Forbedret fødevarer kvalitet og fødevareresikkerhed*
Nye effektive teknologier, der kan fremme indholdet af positive indholdsstoffer og forebygge indhold af skadelige stoffer er et strategisk vigtigt satsningsområde med henblik på at forbedre både fødevarer kvalitet og fødevareresikkerhed.

– *Øget viden om råvarerne og fødevarerne*
Viden om naturlige processer i råvarer og fødevarer skal styrkes for at kunne dokumentere, at vi producerer sunde fødevarer af høj kvalitet og høj fødevareresikkerhed.

– *Støtte til forskning og udvikling af nye biologiske og teknologiske principper*
Regeringen vil støtte forskning i nutrigenomics og udvikling af nye biologiske og teknologiske principper bl.a. med henblik på at udvikle sundhedsfremmende produkter.

Det er en forudsætning for anvendelse af biogenteknologi til udvikling af fødevarer, at det kan dokumenteres, at anvendelsen ikke indebærer en risiko for hverken menneskers eller dyrs sundhed eller for miljøet. Hvis forbrugernes skepsis over for anvendelse af bio- og genteknologi inden for fødevarerområdet skal mindskes, er det vigtigt, at fødevarerindustrien kan påvise klare og dokumenterbare fordele ved teknologierne, at der er en reel merværdi eller samfundsnytte forbundet med disse og at det sker på en etisk forsvarlig og forbrugeracceptabel måde.

Vi bør tage stilling til og se mulighederne i fødevarer fremstillet ved hjælp af genteknologi – fx fra genetisk modificerede planter. Dette eksempelvis når det gælder udvikling af foder til landbrugets husdyr, som kan nedbringe belastningen af vandmiljøet med næringsstoffer. Vi bør have et nuanceret syn på anvendelsen af genteknologi til fremstilling af fødevarer og vurdere relevansen af produkterne i hvert enkelt tilfælde.

- *Støtte til forskningen og udviklingen af samfundsgavnlig GMO-afgrøder:*
Regeringen vil støtte forskning og udvikling i samfundsgavnlig GMO-afgrøder, herunder afgrøder til gavn for den tredje verden.
- *Mere samfundsgavnlig anvendelse af GMO*
Regeringen vil i EU arbejde for en mere samfundsgavnlig anvendelse af teknikken med GMO-afgrøder, ikke mindst over for landbruget i den tredje verden.

4.3. Fremme udviklingen af sikre fødevarer

Danmark skal opretholde og udbygge sin position inden for produktion af fødevarer af høj sikkerhed, da dette er et krav fra de danske forbrugere og en vigtig konkurrenceparameter i international handel. Danmark har en række forskningsfaglige fyrtårne indenfor kemisk og mikrobiologisk fødevarer sikkerhed. Det er nødvendigt for Danmark at opretholde forskning på et højt niveau for at sikre bedst mulige vilkår for forbrugere og af hensyn til fødevarerhvervet såvel som de nationale myndigheders indsats på dette område. Sidstnævnte indsats foregår i stigende grad i internationale fora, hvor kravet til videnskabelig dokumentation er stigende.

- *Fødevarer sikkerhed med globalt udsyn*
Regeringen vil støtte forskning og udvikling i fødevarer sikkerhed, som kan sikre de danske forbrugere, samtidig med at det gavner lande, fx i den tredje verden, som ønsker at eksportere fødevarer til Danmark.

4.4. Bekæmpelse af husdyrsygdomme

Samfundsudviklingen har medført ændrede demografiske og landbrugsproduktionsmæssige forhold, øget rejseaktivitet og en øget samhandel med levende dyr og fødevarer. Parallelt med denne udvikling er der gennem de senere år dukket nye infektioner op eller infektioner er blevet reintroduceret. Det har medført, at der er betydelig større risiko for, at sygdomme blandt husdyr meget hurtigt får global betydning. Det er nødvendigt for Danmark at reagere prompte på, hvad der sker globalt for at undgå udbrud af alvorlige husdyrsygdomme i landet.

- *Overvågning og bekæmpelse af alvorlige husdyrsygdomme (herunder fugleinfluenza)*
Der afsættes forskningsmidler, der skal sætte Danmark i stand til at øge monitorerings-, kontrol-, og bekæmpelsesindsatsen for en række alvorlige sygdomme hos husdyr og vildt.

AFRUNDING

Samlet set skal fødevarerpolitikken være vedkommende for forbrugerne. Regeringen vil sikre en god og konstruktiv dialog med fødevarerproducenter, virksomheder og detailhandel. Fødevarerpolitikken skal være kendetegnet ved et skarpt fokus på sundhed, kvalitet og sikkerhed, som en forudsætning for forbrugernes trivsel og samfundets vækst.

Hermed slutter redegørelsen.

20. møde

Tirsdag den 21. november 2006 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.
(Spørgetimen).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 13 [afstemning]:

Forespørgsel til finansministeren [om kommunernes økonomi efter indførelse af kommunalreformen og budgetlægningen for 2007].

Af Pia Gjellerup (S), Ole Stavvad (S), Margrethe Vestager (RV), Ole Glahn (RV), Ole Sohn (SF), Kristen Touborg (SF), Line Barfod (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

(Forespørgslen anmeldt 26/10 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/11 2006. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 16/11 2006. Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Pia Gjellerup (S), Margrethe Vestager (RV), Ole Sohn (SF) og Line Barfod (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Allan Niebuhr (KF)).

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvikelse med Bulgarien og Rumænien.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 4/10 2006. Første behandling 10/10 2006. Betænkning 10/11 2006. Anden behandling 14/11 2006.)

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om respekt for retten til at frabede sig ikke adresseret post m.v. Af Per Clausen (EL) og Morten Homann (SF) m.fl.

(Fremsat 11/10 2006).

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om kystbeskyttelse.

Af Walter Christophersen (DF) m.fl.

(Fremsat 12/10 2006).

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Medlemmer af Folketinget Mikkel Dencker (DF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at bevare danske nummerplader.

(Beslutningsforslag nr. B 43).

Medlemmer af Folketinget Kristen Touborg (SF), Mette Gjerskov (S), Ole Glahn (RV) og Per Clausen (EL) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre velfærd for søer og pattegrise i svineproduktionen. (Beslutningsforslag nr. B 44).

Forslag til folketingsbeslutning om at øge frekvensen af velfærdsbesøg i kvæg- og svinebesætninger fra 5 pct. til 10 pct. (Beslutningsforslag nr. B 45).

Medlemmer af Folketinget Rasmus Prehn (S), Martin Lidegaard (RV) og Poul Henrik Hedeboe (SF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af DSB's WildCard-ordning. (Beslutningsforslag nr. B 47).

Medlemmer af Folketinget John Dyrby (S), Poul Erik Christensen (RV) og Morten Homann (SF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om loft over fradragsmulighederne for pensionsindbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetaling. (Beslutningsforslag nr. B 48).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetimen

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget beskæftigelsesministeren.

Til beskæftigelsesministeren er anmeldt følgende spørgsmål:

Thomas Adelskov (S)

Bjarne Laustsen (S)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Elisabeth Geday (RV)

Jens Peter Vernersen (S)

Anne Baastrup (SF)

Jeg skal for en ordens skyld spørge, om der er andre her i salen, der ønsker at blive tilmeldt. (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, går vi til den første spørger, og det er hr. Thomas Adelskov, værsgo.

Spm. nr. US 31

Thomas Adelskov (S):

I går kunne man i Radioavisen høre, at der var lavet en ny praksisundersøgelse i Nordjyllands Amt af sygedagpengesager, altså sager, hvor kommunen har frataget borgerne sygedagpenge af den ene eller den anden årsag.

Vi havde rent faktisk en tilsvarende undersøgelse fra juni måned i år, og ved den undersøgelse viste det sig, at i over 50 pct. af sagerne i Nordjyllands Amt, hvor borgerne havde klaget over deres sagsafgørelse på sygedagpengeområdet, fik de medhold. Det vil sige, at kommunerne havde lavet fejl i sagsbehandlingen.

Kl. 13.05

Den undersøgelse, der blev offentliggjort i går, dokumenterede, at i over en tredjedel af de sager, hvor der ikke var klager, var der også fejl, og man havde frataget sygedagpengene på et

urimeligt grundlag. Hvad har beskæftigelsesministeren og regeringen tænkt sig at gøre ved det?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Kommunernes afgørelser skal naturligvis både være rigtige og ske på et fyldestgørende grundlag, det kan der sådan set ikke være nogen diskussion om. Det arbejdes der også på i flere sammenhænge.

Vi moderniserede jo sygedagpengeloven i foråret, og der vil nu blive udsendt en ny og stor sygedagpengevejledning til kommunerne. Så vil der fra den 1. januar blive etableret jobcentre. Det betyder f.eks. for Nordjyllands vedkommende, at de nuværende 27 kommuner vil blive til 11 kommuner, og større kommuner vil selv sagt betyde, at der kommer en større faglighed ind i arbejdet.

Ankestyrelsen, som har den praksiskoordinerende opgave, arbejder på flere projekter, der skal forbedre kvaliteten i kommunernes og ankemyndighedernes afgørelser.

Thomas Adelskov (S):

Tak for opsummeringen af, hvad der blev vedtaget af lovgivning i foråret og i øvrigt i forbindelse med kommunalreformen. Men mit spørgsmål gik sådan set på, hvad beskæftigelsesministeren vil gøre for at sikre, at borgerne får det, de har krav på.

Der er jo ikke tale om, at man ikke får lov at bygge en carport, og der er heller ikke tale om, at de ude i kommunerne ikke overholder en tidsfrist for et svar. Der er tale om, at mange, mange mennesker simpelt hen mister sygedagpenge. Nogle ryger over på kontanthjælp, og nogle mister fuldstændig forsørgelsesgrundlaget, fordi man i kontanthjælpssystemet bliver ramt af ægtefælleafhængighed.

Hvad vil beskæftigelsesministeren oven på de nu to undersøgelser, som efter lovens vedtagelse i foråret har dokumenteret, at man i kommunerne ikke kan finde ud af at administrere det her, konkret gøre for at sikre, at borgerne får det, de har krav på, og får en ordentlig og fair sagsbehandling?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jamen vi skal naturligvis yde en ordentlig vejledning, så kommunerne kan forstå, hvordan reglerne er. Jeg tror, at det, vi har gjort med at forenkles sygedagpengeloven, vil medføre, at det

bliver nemmere for kommunerne at forstå de regler, der gælder. Og vi skal være opmærksomme på med hensyn til den her praksisundersøgelse, at det jo altså er sager, der stammer tilbage fra andet halvår 2003 og 2004.

Så synes jeg også, at man trods alt må glæde sig over, at der er nogle positive konklusioner i rapporten, f.eks. at der i de sager, der skulle bedømmes efter de tidligere opfølgingsregler, i høj grad eller i nogen grad var fulgt op i 90 pct. af sagerne, og at der var fulgt op i 89 pct. af sagerne efter de nye opfølgingsregler, der kom i 2005.

Thomas Adelskov (S):

Nu kan man jo ikke helt lægge tallene fra den undersøgelse i juni måned sammen med de tal, vi fik i går, men alligevel giver det dog et fingerpeg om, at kommunerne i langt hovedparten af de sager, der bliver behandlet, rent faktisk behandler på et forkert grundlag, og det må vel også bekymre beskæftigelsesministeren.

Jeg synes jo ikke, at det er tilstrækkeligt, at man siger, at man nu tror på, at det med de nye regler nok skal gå, fordi der nu kommer en ny vejledning. Jeg har også noteret mig, at beskæftigelsesministerens egen partifælle, hr. Jens Vibjerg, i går sagde til medierne, at han mener, dels at der bør være en meget kraftig overvågning af kommunerne, dels at man bør overveje nogle sanktionsmuligheder over for kommuner, der ikke leverer de ydelser til borgerne, som borgerne har krav på.

Jeg synes ikke, jeg hørte det i beskæftigelsesministerens svar, men det skyldes måske endnu en af de her berømte uenigheder i Venstres folketingsgruppe.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det er da helt klart, at det er utilfredsstillende, at der er fejl i en tredjedel af sagerne. Jeg har bare prøvet her at se frem og se på, hvad vi kan gøre, og vi kan jo altså med større kommuner få en større faglighed ind i sagsbehandlingen.

Vi har forenklet sygedagpengeloven, og vi etablerer nye jobcentre her den 1. januar, men det er da klart, at hvis procentdelen fortsætter med at være så høj, ja, så må vi jo se på, om der er sanktionsmuligheder over for kommunerne. For det er da klart utilfredsstillende for borgerne, hvis en tredjedel af afgørelserne hviler på et forkert grundlag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Adelskovs sidste spørgsmål.

Thomas Adelskov (S):

Jeg er meget enig i, at det er utilfredsstillende. Jeg synes endda, det er overordentlig utilfredsstillende, og det er uacceptabelt, at kommunerne ikke leverer en ordentlig service. Der er tale om folks – ganske almindelige mennesker, der har haft et langt arbejdsliv – forsørgelsesgrundlag og livsgrundlag, dvs. deres betingelser for at kunne blive boende i eget hjem, deres betingelser for ikke at blive sat ud af deres lejligheder.

Derfor kunne jeg sådan set godt ønske mig, at beskæftigelsesministeren måske var mere konkret. Vil beskæftigelsesministeren sørge for, at der er en overvågning, så vi i Folketinget kan få en afrapportering, f.eks. en gang i kvartalet, om kommunernes evne til at følge op i sygedagpengesager og leve op til lovens ansvar? Og vil beskæftigelsesministeren give tilsagn om, at vi får en samlet vurdering og måske en revision af lovgivningen inden for en forholdsvis overskuelig tidshorisont, sådan at vi kan gribe ind, hvis kommunerne ikke lever op til deres ansvar? Det her er ikke en bagatelsag.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg er enig i, at det er en alvorlig sag, at der opstår fejl i så mange tilfælde, og specielt, da det drejer sig om folks grundlæggende forsørgelse.

Jeg synes da, vi skal have fokus på det her, men jeg mener, at vi nu skal se på, hvordan den forenkledte sygedagpengelov virker, og hvordan de nye jobcentre og dermed også de større kommuner kan håndtere de her sager. Men jeg vil meget gerne give tilsagn om, at der skal være fokus på det her fremover.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 32

Bjarne Laustsen (S):

I den seneste uges tid har der været gang i den ude i skovene, også i statens skove. Det viser sig nu, at man har udliciteret noget af arbejdet til et polsk firma. Fagforeningen 3F og TV 2/Nord har afsløret, at der foregår misbrug af udenlandsk arbejdskraft i skovene. Der er også spørgsmål vedrørende SKAT, der er i det hele taget spørgsmål om, hvorvidt nogen som helst

regler er overholdt her. Man påstår, det sker efter udstationeringsdirektivet, men vi kan vel være enige om, at udstationering intet som helst har at gøre med at klippe pyntegrønt i de danske skove.

Derfor er spørgsmålet, hvad beskæftigelsesministeren har at sige til det i forbindelse med de måske tusindvis af folk, der er kommet herop og skal arbejde under danske lønforhold, fordi det står i deres kontrakter, men som rent faktisk ikke gør det. Hvad har beskæftigelsesministeren foretaget sig i den sag for at sørge for, at det arbejde, der foregår i de danske skove, uanset om det er danske firmaer eller udenlandske firmaer, der udfører det, foregår efter danske lønmodtagerforhold?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg har forstået sagen sådan, at Skov- og Naturstyrelsen har solgt pyntegrønt til et polsk firma. Firmaet skal selv hente det og klippe det ned. Det vil sige, at det her ikke er en sag, der er omfattet af østaftalen.

Så kan jeg også forstå, at der i kontrakten er en klausul om, at Skov- og Naturstyrelsen betinger sig, at lønnen er på danske overenskomst-mæssige vilkår. Da der er tvivl om, hvorvidt det polske firma har levet op til de regler, ja, så er arbejdet for nærværende indstillet, indtil man får det afklaret.

Så jeg synes på en måde, at Skov- og Naturstyrelsen har gjort det rigtige. De har indføjet en klausul om, at det skal finde sted på danske vilkår. Det er der rejst tvivl om, arbejdet er indstillet, og der vil nu blive fundet en løsning på det.

Bjarne Laustsen (S):

Der er grund til at kigge på, om det, der er foregået i de danske skove indtil nu, er foregået efter de løn- og arbejdsmarkedsforhold, som ministeren omtaler. Det stiller jeg mig meget tvivlende over for.

De eneste, der sådan set indtil nu har gjort noget konkret, synligt i den her sag, er Arbejds-tilsynet, på foranledning af at jeg stillede et spørgsmål til ministeren i sidste uge. Det takker jeg meget for, for vi skal have det stoppet. Det håber jeg også ministeren er enig i.

Men med hensyn til alle de andre ting vedrørende skatteforhold og spørgsmålet om, hvorvidt det er østaftalen, mener jeg, det er en helt eklatant omgåelse af udstationeringsdirektivet.

Det handler om en hel masse andre ting, og det her er rent østarbejde.

Vil det sige, at Beskæftigelsesministeriet og hele systemet ikke har godkendt en eneste af de personer, der render rundt ude i de danske skove, fra det firma, som Skov- og Naturstyrelsen har udliciteret arbejdet til? Er det korrekt opfattet?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Som jeg har forstået sagen, er den omfattet af udstationeringsloven, og der er så i kontrakten med det polske firma indføjet, at arbejdet skal udføres på danske vilkår.

Kl. 13.15

Derfor synes jeg jo, at det er en rigtig aftale, der er indgået, og at det er en rigtig klausul, der står i kontrakten. Nu er arbejdet så stoppet, fordi der er rejst tvivl om det, og så må overenskomsterne og myndighederne se på, om man opfylder de betingelser.

Bjarne Laustsen (S):

Synes ministeren ikke, det er ærgerligt, at det ikke er nogen i regeringen, nogle ministerier eller andre, der har stoppet det her arbejde, når der beviseligt foregår noget, der ikke er i orden, men at det er fagforeningen 3F og TV 2/Nord, der afslører det her? Jeg synes, ministeren lige skulle kigge lidt efter i systemet, om ikke der er mulighed for at gribe ind over for det plattenslag, der foregår. Det er jo ganske u hensigtsmæssigt, at man udliciterer arbejde til folk, der hverken betaler moms eller skat, eller hvor lønmodtageren eventuelt ikke betaler skat – i hvert fald ifølge det, det forlyder. Jeg kan bestemt ikke se, at det har noget som helst med udstationeringsdirektivet at gøre, for der er jo ikke nogen produktion i hjemlandet på baggrund af det her.

Når man taler om, at det skal være danske løn- og arbejdsforhold, og når det er staten, der gør det her, så må regeringen da også sørge for, at de aftaler bliver overholdt. Det må være en skærpente omstændighed, at det netop er staten, der står for det arrangement her.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jamen jeg synes faktisk, at Skov- og Naturstyrelsen har gjort det rigtige i det her tilfælde, idet de har betinget sig en klausul i den kontrakt, de har indgået, om, at det skal finde sted på danske lønvilkår.

Man kan jo sige, at der altid kan opstå de her sager, og jeg synes da, det er vigtigt, at fagbevægelsen, det er vigtigt, at arbejdsgiverforeninger, og det er vigtigt, at myndighederne følger med. Vi har jo også lavet netværk overalt i landet sammen med politiet, for det er jo klart, at de her sager skal afdækkes ved, at vi hjælper hinanden i de her situationer.

Men jeg har svært ved at se, at Skov- og Naturstyrelsen har gjort noget forkert i denne sag, for når man har betinget sig ved en klausul i kontrakten, at det skal finde sted på danske løn- vilkår, synes jeg faktisk, at det er et bevis på, at man ikke har ønsket at omgå reglerne. At der så er problemer med det, bliver nu afdækket, og arbejdet er indstillet, indtil det bliver afklaret.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Laustsens sidste spørgsmål.

Bjarne Laustsen (S):

Det er helt korrekt, at vi skal hjælpe hinanden med at afsløre sådan noget, men hvad har regeringen egentlig hjulpet med i den her sag? Det er 3F og TV 2/Nord, der har afsløret det, der foregår derude, og det er ikke foregået korrekt.

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at ministeren først kan sige, at det skal være efter danske løn- og arbejdsforhold, og dernæst sige, at det her arbejde er omfattet af udstationering. Vi ved da alle sammen, at der er nogle regler om, at man ved udstationering kan have hjemlandets løn i en bestemt periode i Danmark. Altså, enten er ministeren ikke ordentligt orienteret om, hvad der foregår i skovene, eller om noget som helst andet.

Jeg synes, at der her er et indsatsområde, hvor man må kigge efter i sømmene, om de folk, der render rundt ude i vores skove og klipper pyntegrønt, er omfattet af de regler, som de rent faktisk skal være, og sørge for, at de regler, som staten selv har lavet, også bliver overholdt. Det må være en opgave for den danske regering at sørge for det.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jamen jeg er jo helt enig i, at når man overtræder en kontrakt, skal det have nogle konsekvenser. Selv om vi herinde diskuterer den offentlige sektors størrelse, tror jeg nu nok, at det er for meget at forvente, at vi har folk i alle skove over hele landet. Det er klart, at der skal være nogen, der

bidrager til at afdække de her ting, og der har vi jo samarbejde mellem myndighederne, vi har samarbejde med fagforeningerne, og vi har samarbejde med arbejdsgiverforeninger, og det er den måde, vi får afdækket de her ting på. Så må vi se, når det bliver afklaret, om det polske firma har levet op til kontraktens bestemmelser eller ikke har levet op til kontraktens bestemmelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 33

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Beskæftigelsesministeren har tidligere udvist et endog meget begrænset kendskab til det, der hedder hemmelige aftaler om jobklausuler på det danske arbejdsmarked – faktisk så begrænset, at beskæftigelsesministeren både over for Arbejdsmarkedsudvalget og i pressen har sagt, at han kun kendte til et eneste konkret eksempel på det her område.

Nu er det så kommet frem i Computerworld i går, at det ikke er rigtigt, men at ministeren allerede i oktober 2005 fik en henvendelse vedrørende en hemmelig aftale mellem A.P. Møller og IBM om jobklausuler. Så er det, jeg spørger mig selv: Hvorfor er det, at ministeren ikke har vide-regivet de oplysninger om et eksempel mere vedrørende hemmelige aftaler om jobklausuler? Det vil jeg så også spørge ministeren om.

Kl. 13.20

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg tror, vi alle igennem nogen tid har været opmærksomme på den snak og tale, der har været om, at der findes hemmelige aftaler mellem arbejdsgivere, som forhindrer lønmodtagere fra en virksomhed i at søge og få et arbejde i en anden virksomhed. Der har da været diskussioner om det, og derfor har vi også drøftet det i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg for – tror jeg – et års tid siden.

Det, jeg har sagt, er, at jeg kun har kendskab til en konkret aftale, og det er den, der er omtalt i Sø- og Handelsrettens dom fra juli i år. Så vidt jeg er orienteret, er det det eneste eksempel på en konkret sag, vi kender til – en sag, hvor de retlige instanser har taget stilling til grænserne for den nuværende lovgivning og til, hvad der er ret og rimeligt.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Ministeren har i hele det her forløb aktivt brugt det, at han kun kender et eneste eksempel som udgangspunkt for, hvorfor han har været så tøvende over for at ville lave lovgivning på området og faktisk har holdt det hen.

Lad mig bare citere fra Computerworld:

»Jeg vil nødigt lave lovsjusk, fordi jeg har hørt om en enkelt sag.«

Eller lad mig komme med et andet citat, også fra Computerworld:

»Det problematiske på det her område er, at vi kun kender til ét konkret eksempel.«

Det står i skærende modsætning til det, at jeg samtidig kan stå med en mail i hånden, der er sendt til Beskæftigelsesministeriet i oktober 2005, og som omtaler en konkret sag. En mail, der er sendt i oktober 2005. Det må da være at forholde os nogle oplysninger, når ministeren ikke har videregivet de oplysninger til pressen og til Arbejdsmarkedsudvalget.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil sige til hr. Jørgen Arbo-Bæhr, at der jo har været megen snak om de her ting. Vi har skrevet til alle organisationer, vi har kontaktet IT-Brancheforeningen, vi har skrevet til Akademikernes Centralorganisation, og vi har skrevet til en lang række organisationer og bedt om at få konkrete eksempler. Vi har ikke fået et eneste eksempel.

Det er da ikke, fordi vi ikke har hørt, at problemet findes, men når jeg udtaler mig, som jeg gør, er det jo, fordi vi gerne skulle vide helt nøjagtigt, hvad de aftaler går ud på.

Hvis hr. Jørgen Arbo-Bæhr kender nogle konkrete sager, er jeg da lutter øren, og jeg vil gerne have, at hr. Jørgen Arbo-Bæhr sender information om dem til mig, fordi det vil hjælpe helt utrolig meget i det her arbejde, hvis vi også kan se, hvad kontrakterne går ud på.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det skal jeg gerne gøre, bl.a. om de hemmelige aftaler, som gælder ansatte her i Folketinget. Men det drejer sig ikke om det.

Beskæftigelsesministeren modtager en mail fra en borger i oktober 2005, hvor der bliver omtalt en hemmelig aftale mellem IBM og A.P. Møller. Hvad har ministeren gjort? Har ministeren gjort noget for at undersøge, om det er rigtigt, eller har ministeren ikke gjort noget for at undersøge, om det er rigtigt?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vi har bl.a. skrevet til alle organisationer – og jeg går ud fra, vi også har skrevet til den organisation, hvor den pågældende var medlem – og bedt om at få de her sager forelagt. Når jeg siger, at jeg ikke vil lovgive om noget, som vi ikke rigtig kender omfanget af, så synes jeg, det vil være forkert at begynde at ændre loven, når vi i realiteten ikke ved, hvad det egentlig er, de her aftaler omhandler.

Det er så kommet frem, at det også gælder på andre områder end funktionærområdet, og det skal vi have afdækket. Nu har jeg igen skrevet til en udvidet kreds af organisationer for at bede om at få nogle konkrete eksempler. Der er nedsat et tværministerielt udvalg med medlemmer fra Beskæftigelsesministeriet, Justitsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Forbrugerministeriet, hvor vi skal se på det her problem, og jeg håber meget for sagens skyld, at vi får forskellige afskygninger af de her kontrakter bragt frem i lyset, for det kan jo være, at de er udformet på mange forskellige måder. Vi skulle gerne sikre, at når vi gør noget, løser vi også det problem, som vi har sat os for at løse.

For så vidt angår min egen personlige opfattelse, synes jeg, som jeg også har givet udtryk for flere gange, at det er helt uacceptabelt, at virksomheder kan indgå aftaler, der vedrører medarbejderne, og som er hemmelige for medarbejderne. At virksomheder indgår aftaler er i orden, men hvis aftalerne vedrører medarbejderne, skal det være kendt for medarbejderne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jørgen Arbo-Bæhr, sidste spørgsmål til ministeren.

Kl. 13.25

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg er glad for, at ministeren har strammet sin holdning op på det område, og anerkender også, at der nu bliver igangsat et arbejde for at få noget lovgivning på området.

Problemet er, at ministeren tilsyneladende har sat sig rigtig, rigtig dårligt ind i den her konkrete sag, der har ligget på ministerens bord. Når ministeren f.eks. siger: Jeg går da gård fra, at vi har skrevet til den organisation, hvor den pågældende er medlem, så har ministeren overset, at vedkommende ikke var medlem af en fagforening.

Tilbage står, at denne sag, hvor en borger henvender sig om en hemmelig aftale, øjensynlig ikke er blevet behandlet eller noteret af ministeriet, og i hvert fald at ministeren ikke har videregivet oplysninger om denne sag til Arbejdsmarkedsudvalget og til offentligheden.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu kan jeg ikke huske, om den her sag vedrører de samme parter, som er parter i Sø- og Handelsretssagen. Det lyder, som om det lidt er i samme retning.

Men jeg håber, de her aftaler kommer frem nu. Jeg håber, de kan behandles i det hurtigtarbejdende udvalg, som vi har nedsat, sådan at vi senest den 1. april over for Folketingets partier kan præsentere et forslag til, hvordan vi løser dette problem.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at jeg finder det uacceptabelt, at virksomheder kan indgå hemmelige aftaler, der vedrører de medarbejdere, de selv har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 34

Elisabeth Geday (RV):

Jeg vil fortsætte lidt i samme spor som hr. Jørgen Arbo-Bæhr. Det lyder jo lidt, som om beskæftigelsesministeren ikke har kendskab til den konkrete sag, som Computerworld offentliggjorde på baggrund af en aktindsigt, som man havde fået i en e-mail til Beskæftigelsesministeriet. Det handler altså om, at man i oktober 2005 har fået en henvendelse fra en ansat i IBM, som er blevet overført fra Mærsk Data til IBM i forbindelse med fusionen. Den pågældende person skriver til beskæftigelsesministeren og klager over, at han faktisk anser sine jobmuligheder i Danmark som stort set fraværende, fordi han har fået en mundtlig orientering om, at han er blevet – hvad skal man sige – bundet af de her hemmelige aftaler.

Jeg vil gerne vide, om ministeren har reageret på den henvendelse. Har man f.eks. spurgt den pågældende person, som er anonymiseret i den version, vi har fået, om, hvorvidt man kunne få lov til at se den kontrakt, der bandt ham eller hende?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg tror, fru Elisabeth Geday selv har svaret på spørgsmålet, idet fru Elisabeth Geday fortæller, at den pågældende mundtligt er blevet orienteret om det. Det vil sige, at der ikke er nogen kontrakt til stede her.

Det, jeg efterlyser i denne sag, er, at vi får kendsgerningerne på bordet og ikke bare snak om, hvad det er, der foregår. Skal vi lovgive, så lad os se, hvad de kontrakter går ud på. Lad os få så mange forskellige kontrakter som muligt ind, sådan så vi ikke lovgiver på et grundlag, der så senere viser sig at være bredere eller mere omfattende end det, vi havde regnet med. Jeg synes, det må være et naturligt krav til al lovgivning, at vi har kendsgerningerne på bordet.

Elisabeth Geday (RV):

Så tror jeg, jeg er nødt til at spørge ministeren: Hvilken interesse skulle IBM eller Mærsk Data have i frivilligt at udlevere nogle kontrakter, hvor de binder deres medarbejdere til arbejdspladsen? Det kan jeg simpelt hen ikke se.

Jeg kan ikke se, at det skulle være afgørende for, at vi forbød den her uskik, så jeg vil godt lige have, at ministeren en gang for alle nu her offentligt fortæller os, om det er det, at det er hemmeligt, der generer ministeren, eller om det er det, at man i det hele taget binder sine medarbejdere til en bestemt arbejdsplads uden at være villig til at betale for det. Mener ministeren ikke, at vi har rigeligt af bindingsmuligheder i de lovpapirer, der ligger om konkurrenceklausuler og om kundeklausuler?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil godt sige, at for mig er det krænkende i de her sager, at det er hemmeligt for medarbejderne. Jeg kan godt forstå, at hvis to virksomheder går ind i en udviklingskontrakt f.eks. på it-området, så kan de aftale, at de ikke tager hinandens medarbejdere i den proces, fordi der opbygges en viden om specielle ting.

Men det, der er krænkende, er jo, at det er hemmeligt for medarbejderne. Medarbejderne kan så få kendsgerningerne på bordet, hvis virksomheden siger, at når den nu går ind i udviklingen af den her kontrakt, hvor det er en privat virksomhed, der får et it-projekt rullet ud, og hvor man skal arbejde sammen om det, ja, så kan der da være god mening i, at man ikke kan stjæle hinandens medarbejdere i den udvik-

lingsperiode. Men det, der efter min mening er det utilstedelige, er jo, hvis det er hemmeligt for medarbejderne.

Kl. 13.30

Elisabeth Geday (RV):

Jamen det er klart, at det jo er vigtigt at få de her nuancer frem. Jeg mener, at det utilstedelige er, at man uden at spørge medarbejderne og uden at være villig til at betale for det binder en hel gruppe af medarbejdere til en arbejdsplads i kortere eller længere tid, og derfor mener jeg, at man, uanset om der er tale om en opbygningsfase eller ej, skal være villig til at betale for det, hvis man ønsker at holde på nogle medarbejdere. Der skal jeg bare have præciseret, om beskæftigelsesministeren er uenig i det synspunkt; altså om han mener, at man skal have lov at binde medarbejdere til en arbejdsplads. Det synes jeg er et påfaldende ikkeliberalistisk synspunkt.

Men jeg skal så lige spørge ministeren: Er det så sådan, at før ministeren fysisk får en kontrakt i hænderne, der siger, hvad en såkaldt hemmelig aftale går ud på, ønsker ministeren ikke at lovgive om sagen?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det eneste, jeg beder om, er, at vi får nogle kendsgerninger på bordet. Jeg synes jo, det er helt fint, hvis vi får det. Jeg er sådan set lidt overrasket over, at fru Elisabeth Geday vil lovgive på baggrund af uvidenhed og følelser.

Lad os da få kendsgerningerne på bordet. Hvis det er kendt for medarbejderne, at der er nogle restriktioner, når man udarbejder et projekt, synes jeg, det er fint; så har man jo sin fulde ret til at agere, som man vil i den situation. Så jeg ser faktisk ikke noget mystisk i det. Jeg vil bare gerne have, at det, vi foretager os her i Folketinget, foregår på et oplyst grundlag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 35

Jens Peter Verner (S):

I sagerne om billig polsk arbejdskraft, der arbejder i statens skove, har Nordjylland været nævnt. Jeg vil godt spørge beskæftigelsesministeren, om der kan siges noget om, hvorvidt noget tilsvarende foregår i de øvrige af statens skove – om det er den tilsvarende model, man an-

vender – og hvis det er tilfældet, hvilke initiativer der så er taget, ikke kun i Nordjylland, men over hele landet.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg synes jo, at det, Skov- og Naturstyrelsen har gjort i forbindelse med kontrakten i Nordjylland, er fremragende: Man har indføjet en klausul i kontrakten om, at det skal finde sted på danske lønvilkår. Det er jo lige præcis det, vi skal klappe over at de har gjort, for så er det åbenbart for alle, at køberen er forpligtet til at aflønne medarbejderne på danske vilkår, og det håber jeg da spreder sig til mange andre steder, for så var vi jo mange problemer foruden på det danske arbejdsmarked.

Jens Peter Verner (S):

En ting er, at man skriver under på, at man vil noget bestemt, men det afgørende spørgsmål er jo: Hvad har regeringen gjort for at sikre, at der så ikke er brodne kar, der bidrager til, at betaling ikke sker efter de gældende regler? Det er jo det, der er helt afgørende.

Jeg kan se, at Skov- og Naturstyrelsen siger, at man ikke ansætter polakker som billig arbejdskraft. Det er også fuldstændig rigtigt, det gør man sikkert ikke, men man sender jo opgaven videre til andre, som så påtager sig opgaven, og der ved vi jo ikke, hvad der foregår. Og der er det, jeg spørger beskæftigelsesministeren: Vil ministeren sikre, at det bliver undersøgt for hver eneste kontrakt, om man er aflønnet efter gældende regler?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu ville meget af den her diskussion jo være klaret, hvis hr. Jens Peter Verner var med i den gruppe, der arbejder med østaf-tale og udstationering, for så ville hr. Jens Peter Verner vide, at der faktisk foregår et ret grundigt arbejde for at følge med i, på hvilke vilkår og hvor der finder arbejde sted i henhold til udstationsloven.

Vi har etableret et registreringssystem for de såkaldte E 101-attester. Man skal 8 dage før anmelde sine aktiviteter til SKAT i Sønderborg, og på den måde får vi jo så mulighed for at kigge over skulderen, og Arbejdstilsynet har adgang til de her registre, så vi arbejder jo hele tiden med det.

Jeg har aldrig foregivet, at det system, vi kom med, var perfekt, for vi støder jo hele tiden på problemer, og det, vi har givet hinanden ord på i Østkredsen, er jo, at vi hele tiden prøver at følge med.

Kl. 13.35

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg synes måske, at ministeren går for vidt, når han gør det til et spørgsmål om, at man er medlem af en bestemt arbejdsgruppe. Her drejer det sig altså om et helt konkret forhold, ikke kun i Nordjylland, men åbenbart i hele Danmark, hvor staten har udliciteret den opgave, det er at klippe pyntegrønt, til forskellige aktører, og det, der selvfølgelig er afgørende, er, at disse aktører så også aflønner medarbejderne på samme vilkår, som hvis de var danske. Men det ved man jo altså ingenting om, og jeg beder sådan set bare ministeren – da det er statens virksomhed – fortælle os, om staten har hånd i hanke med det, der foregår. Det var da et mindstekrav, man kunne stille til staten som arbejdsgiver: at det i hvert fald ikke er der, der er noget galt.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det er da vigtigt, at vi følger med i de her ting, og jeg synes, det er en god klausul, Skov- og Naturstyrelsen har lavet, og jeg vil da håbe, at det gælder for alle Skov- og Naturstyrelsens kontrakter, at man indføjer den klausul.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak. Ønsker hr. Vernersen sit sidste spørgsmål? Det gør han.

Jens Peter Vernersen (S):

Ministeren siger, at man har indføjet den klausul, men det ændrer jo ikke ved, at man nu har stoppet arbejdet. Det må jo være, fordi der er noget galt deroppe, og jeg spørger så: Hvordan ser det ud alle de andre steder?

Jeg synes egentlig, at ministeren skulle påtage sig det helt særlige ansvar at sikre, at i statens skove foregår tingene ordentligt. Det er altså åbenbart det, ministeren prøver at krybe uden om, i stedet for stille og roligt at sige: Jeg vil som minister i regeringen sørge for, at når det drejer sig om staten, er der ikke noget som helst at komme efter, så skal der ikke være nogen som helst, der bliver underbetalt, ligesom i de sager, der har været, og som sagt ikke kun i Nordjyl-

land, men i hele Danmark. Det ville klæde ministeren, hvis der kom en sådan melding.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Der er jo, vil jeg sige til hr. Jens Peter Vernersen, indføjet den her klausul om, at det skal finde sted på danske lønvilkår. Og det er jo, fordi der er tvivl om, hvorvidt den kontraktbestemmelse er efterlevet, at arbejdet er standset, og så finder sagen jo sin afklaring.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 36

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes nu, at beskæftigelsesministeren kom lidt let om ved det, da han besvarede spørgsmålene fra hr. Thomas Adelskov. For ministeren sagde jo: Vi vil holde fokus på området vedrørende sygedagpengene.

Men hvad betyder det at holde fokus på det, når man ikke vil lave lovovervågning; når man ikke vil lave indsamling; når man ikke vil sikre det, selv om det måske er et generelt problem for hele landet? Hvad er det, ministeren konkret lægger i begrebet at holde fokus på? For ministeren skal jo sørge for, at hele lovgivningen, alle de forskellige typer lovgivning, overholdes.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Ja, det er jo helt klart, og derfor er det arbejde, som Ankestyrelsen foretager med hensyn til at koordinere praksis, også vigtigt, og det er jo også Ankestyrelsen, der tager stilling til de her sager.

Jeg vil meget gerne medvirke til, at der bliver enkle regler; jeg vil meget gerne medvirke til, at der bliver fokus på de her områder, for det er jo helt klart, at hvis der er fejl i en tredjedel af sagerne, er det totalt uacceptabelt.

Anne Baastrup (SF):

Det, der jo er det helt forfærdelige, er, at der er fejl i en tredjedel af de sager, der ikke ankes. Derudover kan jeg sige, at hr. Thomas Krog jo i foråret kom til beskæftigelsesministeren med en viden, hvor beskæftigelsesministeren forsøgte at dæmpe sagen, nemlig at der var en fuldstændig uacceptabel stor omgørelsesprocent, når det drejede sig om sygedagpenge i Nordjylland.

Derfor vil jeg godt høre: Er ministeren nu enig i, at den praksisundersøgelse, der er foretaget i Nordjyllands Amt, er et udtryk for sandheden? For da vi havde debatten i foråret, anfægtede ministeren det mundtligt såvel som skriftligt ved at spørge, om det ikke var Nordjyllands Sociale Nævn, der havde et problem; han mente ikke, at det var et problem med hensyn til kommunerne.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Der findes jo også i den der praksisundersøgelse nogle gode konklusioner. Men det er da klart, at vi hele tiden skal sikre, at borgernes retssikkerhed overholdes, og derfor skal vi da også have fokus på det, der foregår i Nordjylland. Jeg kan jo sådan set ikke sige andet til fru Anne Bastrup, end at når myndighederne laver fejl, så skal de jo rettes. Og hvis det er nogle systematiske fejl med, at man i sagsbehandlingen ikke overholder de almindelige regler, ja, så er det jo vigtigt, at Ankestyrelsen koordinerer den praksis og udbreder god sagsbehandling på området, for det skal jo ikke gå ud over borgerne, at der er rod i det. Det skal vi selvfølgelig have lavet om.

Kl. 13.40

Anne Bastrup (SF):

Nu har ministeren i sine forsøg på at afværge problemet for ministeren selv hele tiden sagt: Vi vil holde fokus, vi skal kontrollere osv. Men her i dialogen før sagde ministeren: Vi skulle måske også kigge på at forenkle reglerne.

Jeg ved godt, at lovgivningen blev lavet om her i foråret, det har jeg fuldstændig styr på, men der er ikke desto mindre seks forskellige situationer, som sagsbehandleren skal gå ind og kontrollere, og hvor det hver gang er et skøn.

Der synes jeg, det kunne være interessant, hvis ministeren nu uddybede lidt, hvad det betyder, når han siger: Det kunne være, vi skulle forenkle reglerne.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg må sige, at vi på mange af de områder, jeg beskæftiger mig med, hvad enten det er dagpengeloven eller sygedagpengeloven, har med nogle udviklede regelsæt at gøre. Jeg kan også se, at det for nogle kommuners vedkommende gælder, at man måske ikke har jurister ansat.

Men det er jo nogle af de ting, som nu bliver lavet om i forbindelse med kommunalreformen. Når vi nu får de større kommuner, får vi jo også nogle større faglige miljøer og dermed en større sikkerhed for, at sagsbehandlingen opfylder de fundamentale krav til retssikkerhed.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Anne Bastrup for sit sidste spørgsmål.

Anne Bastrup (SF):

Det er et forsøg på at afværge kritik af ministeren selv. Svaret har jo konstant været: De store kommuner giver en større faglighed og formentlig også en større grad af retssikkerhed for borgerne.

Så vil jeg spørge: Er der nogen viden i ministeriet om, hvorvidt man kan se forskel i antallet af afgørelser, der bliver omgjort i sociale nævn, afhængigt af om det er en stor kommune – måske en meget stor kommune som København – eller mindre kommuner?

Er det ikke bare fra ministerens side et forsøg på at undgå kritik af ministerens måde at forvalte det her område på?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det skal jeg ikke kunne sige, men det vil jeg da meget gerne gå hjem og kigge på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi venter lige med at gå i gang med afstemningerne, så de sidste medlemmer kan nå frem til afstemningen. Der er et øjebliks pause.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 13 [afstemning]:

Forespørgsel til finansministeren [om kommunernes økonomi efter indførelse af kommunalreformen og budgetlægningen for 2007].

Af Pia Gjellerup (S), Ole Stavad (S), Margrethe Vestager (RV), Ole Glahn (RV), Ole Sohn (SF), Kristen Touborg (SF), Line Barfod (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

(Forespørgslen anmeldt 26/10 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/11 2006. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 16/11 2006. Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Pia Gjellerup (S), Margrethe Vestager (RV), Ole Sohn (SF) og Line Barfod (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Allan Niebuhr (KF)).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Forhandlingen er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Allan Niebuhr (KF) (*se side 1286*) vedtoges med 66 stemmer (V, DF og KF) mod 50 (S, RV, SF og EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Pia Gjellerup (S), Margrethe Vestager (RV), Ole Sohn (SF) og Line Barfod (EL) (*se side 1282*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Kl. 13.45

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 26: Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Bulgarien og Rumænien.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller). (Fremsat 4/10 2006. Første behandling 10/10 2006. Anden behandling 14/11 2006. Betænkning 10/11 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 97 stemmer (V, S, KF, RV og SF) mod 2 (EL); 15 (DF) stemte hverken for eller imod.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om respekt for retten til at frabede sig ikke adresseret post m.v.

Af Per Clausen (EL) og Morten Homann (SF) m.fl.

(Fremsat 11/10 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Forslaget indebærer, at regeringen pålægges at fremsætte lovforslag, der skal give borgerne en lovbestemt ret til at kunne frabede sig at modtage bl.a. de nye gratisaviser, som omdeles i udvalgte dele af landet, eksempelvis 24timer, Dato, Nyhedsavisen og Centrum Aften.

Der skal ikke herske tvivl om, at det er regeringens holdning, at borgerne bør have mulighed for at kunne frabede sig at modtage de nye gratisaviser, naturligvis. Det er samtidig regeringens holdning, at problemstillingen bør løses ved, at udgiverne af aviserne selv finder en løsning, som imødekommer borgerne.

Der har derfor været udfoldet betydelige bestræbelser på at få gratisaviserne til at etablere en frivillig brancheløsning. I første omgang drøftede Post Danmark A/S på opfordring mulighederne for at etablere en fælles brancheløsning med udgiverne af de fire daglige gratisaviser. Ved den lejlighed tilkendegav gratisaviser-